

Bemærkninger.

Forslagsstillerne finder det rigtigst, at der er sikret de øvrige personelgrupper, herunder værnepligtige befalingsmænd, linjeofficerer, specialofficerer samt eventuelt reserveofficerer, deltagelse i udvalgets møder.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Søgaard: Vi har behandlet dette lovforslag i 6 møder og i et samråd med forsvarsministeren.

Til de ændringsforslag, som er stillet af henholdsvis hr. Kjær Rasmussen, hr. Bjørn Larsen og hr. Bilgrav-Nielsen, skal jeg knytte nogle kommentarer. Mit parti kan ikke medvirke til gennemførelse af disse ændringsforslag. Vi mener, at denne lov, som er fremsat af forsvarsministeren, ikke fra starten af skal indsnævres i et system af bånd, et system af, hvad man må og ikke må, men simpelt hen skal være det, der står som overskrift på lovforslaget, nemlig en lov om samarbejdsregler, altså hvor det simpelt hen er samarbejdet, det kommer an på; derfor kan vi altså ikke tilslutte os disse ændringsforslag.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2 er stillet af henholdsvis SF og det radikale venstre og drejer sig om talsmandsvalget. De ændringer der her er foreslået af disse to partier, bygger på to forskellige principper, og da vi for vort vedkommende ligger nogenlunde midt imellem, må det vel nok være mest hensigtsmæssigt at bibeholde det lovforslag, der foreligger.

Ændringsforslag nr. 3 er stillet af SF og drejer sig om talsmanden som bisidder. Vi mener ikke, at en sådan bestemmelse hører hjemme i en lov om samarbejdsregler; den hører hjemme i den militære retsplejelov, og som det fremgår af betænkningen, har udvalget opfordret ministeren til, at en eventuel revision af denne lovgivning fremskyndes mest muligt.

Ændringsforslag nr. 4 er stillet af SF og går ud på, at en talsmand overhovedet ikke kan udtages til befalingsmandselev, medmindre han selv ønsker det. Vi mener ikke, det er nogen fornuftig fremgangsmåde, idet

det efter vor opfattelse vil svække muligheden for at få en normal sund konkurrence ind med henblik på valg til talsmænd; det er vor opfattelse, at denne ændring vil ødelægge hele talsmandsordningen, såfremt den blev gennemført. Vi har i stedet med den udtalelse, vi har afgivet i betænkningen, forsøgt i den udstrækning, det er muligt, at beskytte talsmanden både med hensyn til forflyttelse og med hensyn til udtagelse til befalingsmandselev, dog ikke anderledes, end at hvor særlige tjenstlige forhold gør det nødvendigt, må han naturligvis ind under de normale regler.

Ændringsforslag nr. 6 er stillet af SF og det radikale venstre og drejer sig om klage-reglerne; vi mener simpelt hen, at dette forhold i øjeblikket faktisk er dækket af retsplejelovens klage-regler. Det er vel sådan i øjeblikket, at forsvarsministerens klageudvalg kan modtage en hvilken som helst klage på disse områder, og vi mener også, at det fremover må være sådan, at spørgsmål om forflyttelse af talsmænd m. v. må henvises til afgørelse efter retsplejelovens klage-regler.

Ændringsforslag nr. 8 og 9 anser vi for dækket af lovforslagets § 15, og vi minder igen om, at dette lovforslag, som er fremsat af forsvarsministeren, er et lovforslag, hvorefter man skal forsøge samarbejde og ikke at dænge hinanden regler i hovedet, hvorefter alle haver sig at rette, uden at det så egentlig kommer til et fornuftigt samarbejde.

Det er klart, at på et vist tidspunkt skal denne lov op til revision igen, og så må vi se på de erfaringer, der er indvundet; men vi må altså anbefale disse ændringsforslag, stillet af SF og det radikale venstre, til forkastelse.

Kristen Østergaard: Ved første behandling udtrykte jeg nogen betænkelighed ved de vidtgående bemyndigelser, som dette lovforslag gav forsvarsministeren. Jeg erkender, at under udvalgsbehandlingen er jeg blevet overbevist om, at det ikke kan være anderledes, når der skal lovgives på et område, der har karakter af et forsøgsområde. I den forbindelse vil jeg udtale ønsket om, at forsvarsministeren må have en heldig hånd angående de detaljerede retningslinjer, som han nu får bemyndigelse til at udstikke, således at loven om samarbejdsregler i for-